

NORGES HØYESTERETT

Den 29. januar 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Arntzen, Høgetveit Berg og Thyness i

HR-2020-206-U, (sak nr. 20-012383STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Arild Christian Dyngeland)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens dom i sak om vold mot offentlig tjenestemann.
- (2) A, født 00.00.1981, ble ved tiltalebeslutning utferdiget av Statsadvokatene i Hordaland, Sogn og Fjordane satt under tiltale ved Bergen tingrett for overtredelse av straffeloven § 155 og § 181 andre ledd.
- (3) Bergen tingrett avsa 5. februar 2019 dom med slik domsslutning:
«A, født 00.00.1981, frifinnes.»
- (4) Under tingrettens behandling av saken hadde påtalemyndigheten frafalt tiltalebeslutningens post om overtredelse av straffeloven § 181 andre ledd.
- (5) Gulating lagmannsrett avsa 18. desember 2019 dom med slik domsslutning:
«A, f. 00.00.1981, dømmes for overtredelse av straffeloven § 155 til en straff av fengsel i 21 -tjueen- dager. Til fradrag for utholdt politiarrest kommer 2 -to- dager.»
- (6) A, født 00.00.1981, har anket til Høyesterett. Det er kryssset av for at anken gjelder lovanvendelsen, saksbehandlingen og bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet. Forsvarer har i støtteskrivet kun kommentert anken for så vidt gjelder saksbehandlingen. Det er anført at lagmannsretten ikke sørget for sakens fulle opplysning da den under ankeforhandlingen aksepterte at to av vitnene ikke møtte og dessuten ga tillatelse til at et vitne ble hørt ved fjernavhør. Det anføres også at det foreligger brudd på uskyldspresumsjonen i EMK artikkel 6.

- (7) *Påtalemyndigheten* har anført at anken ikke kan føre frem og at den bør nektes fremmet. Det anføres at ingen av vitnene som hadde fravær var til stede i gangen hvor volden ble utøvd. Det vises også til at forsvarer ikke hadde innsigelser mot at saken ble fremmet under lagmannsrettens behandling. At lagmannsretten har vektlagt fravær av opplysninger om at siktede ble påført smerte under pågripelsen, innebærer ikke brudd på EMK artikkel 6.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalget bare kan samtykke til å fremme anke over dom i straffesak dersom den reiser spørsmål av betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig med en behandling i Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd første og andre punktum. Anke som gjelder forhold siktede er frifunnet for av tingretten, men domfelt for i lagmannsretten, kan imidlertid bare nektes fremmet dersom Høyesteretts ankeutvalg enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum.
- (9) Domfelte har gjort gjeldende at lagmannsrettens dom og ankeforhandling må oppheves på grunn av saksbehandlingsfeil ved ikke å ha sørget for at saken ble fullstendig opplyst, slik straffeprosessloven § 294 krever. Å akseptere fravær av to varslede vitner og dessuten tillate et tredje vitne hørt ved fjernavhør, kan ha hatt betydning for avgjørelsen ettersom det er avvik mellom egenrapportene som ble nedtegnet like etter hendelsen og de vitneforklaringene som ble gitt for retten.
- (10) Denne anførselen kan etter ankeutvalgets syn klart ikke føre frem.
- (11) Hvor langt lagmannsrettens plikt til å sørge for sakens opplysning strekker seg, beror på en rekke forhold, jf. Rt. 2008 side 605. Det øvrige bevisbildet vil her danne bakteppet, men hva partene måtte mene om behovet for ytterligere bevisførsel, er også av betydning, jf. Rt. 2008 side 1350. Det er lagt til grunn at Høyesterett bør vise en viss tilbakeholdenhet med å overprøve lagmannsrettens egen vurdering av behovet for ytterligere bevisførsel, jf. Rt. 2008 side 1350 avsnitt 16.
- (12) I dette tilfellet er det opplyst at vitnet B er bosatt i USA. Han har derfor ikke møteplikt, jf. Rt. 2013 side 874, jf. Rt.1994 side 126 og Bjerke m.fl, Straffeprosessloven: Kommentartutgave, § 109 note 2, Juridika, revidert 1. juli 2019.
- (13) Når det gjelder vitnet C, fremgår det av rettsboken at påtalemyndigheten frafalt ham, og at forsvarer tok forbehold om å komme tilbake til dette. Det fremkom under sakens gang imidlertid ingen innsigelser mot at vitnet ble frafalt.
- (14) Etter det opplyste var for øvrig verken B eller C vitne til selve sparkene da de befant seg inne i leiligheten mens sparkene skjedde i gangen utenfor.
- (15) Vitnet D ble avhørt ved fjernavhør etter straffeprosessloven § 190a. Vilklårene er forholdsvis strenge, jf. Rt. 2014 side 1292, ettersom fjernavhør som hovedregel bare kan benyttes dersom vitnet ikke har møteplikt på grunn av lovens geografiske begrensninger, eller fordi «andre særlige forhold gjør fjernavhør ønskelig». Fjernavhør bør uansett ikke foretas dersom forklaringen «kan være særlig viktig», eller hvor andre forhold gjør det «betenkelig», se § 109a første ledd andre punktum.
- (16) Etter det opplyste var vitneforklaringen fra D mindre sentral for selve det forhold anken gjelder ettersom også han befant seg inne i leiligheten på det aktuelle tidspunktet. I en slik

situasjon – hvor det direkte for retten også ble ført to sentrale politivitner som hadde observert sparkene – kan det ikke anses som en saksbehandlingsfeil at lagmannsretten fant det «fullt forsvarlig» å la D forklare seg ved fjernavhør, jf. nedtegningen i rettsboken. I rettsboken er det protokollert at «[f]orsvarer opplyste at det var uheldig at vitnet ble avhørt per telefon, men reiste ingen formelle innsigelser». Også når det gjelder fjernavhør bør Høyesterett vise tilbakeholdenhet med å overprøve lagmannsrettens egen protokollerte vurdering av dette.

- (17) Det synes for øvrig ikke å være sentrale avvik mellom nedtegnene i politirapportene og det de to politivitnene forklarte for lagmannsretten, slik forsvarer anfører. Begge polititjenestemennene var tilstede i retten under sine forklaringer for lagmannsretten, og det var full anledning til å eksaminere dem om rapportene.
- (18) Forsvarer har videre anført at det foreligger brudd på uskyldspresumsjonen i EMK artikkel 6. Ankeutvalget er ikke enig i dette. Det at lagmannsretten har vektlagt at siktede ikke beklaget seg over smerter i etterkant av pågripelsen i vurderingen av om sparkene kunne anses som en reflekshandling som følge av smerter i håndledd og bryst, kan ikke tolkes slik at lagmannsretten med dette pålegger siktede å sørge for sakens opplysning. Domsgrunnene på dette punkt kan utelukkende forstås som et ledd i bevisbedømmelsen av om han virkelig hadde slike smerter.
- (19) Anken over lovanvendelsen er ikke begrunnet, og ankeutvalget kan ikke se at lagmannsretten har lagt til grunn en uriktig forståelse av straffeloven § 155. Handlingene lagmannsretten har funnet bevist, rammes klart av bestemmelsen, og lagmannsretten har lagt til grunn korrekt rettsanvendelse både hva angår de objektive og subjektive vilkårene for domfellelse.
- (20) Ankeutvalget finner det på denne bakgrunn klart at anken ikke kan føre frem. Ettersom det heller ikke kan ses at anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak eller at det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd for Høyesterett, nektes anken fremmet etter straffeprosessloven § 323 første ledd andre punktum.
- (21) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Borgetveit Berg
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)